

Warszawa, 21.09.2019 r.*

Projekt regulaminu dodatkowego Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej z siedzibą w Warszawie w sporach uchwałowych

Opracowanie zostało sporządzone na prośbę Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej z siedzibą w Warszawie (dalej jako „**SA KIG**”). Jego celem jest analiza art. 2 pkt 18)-21), a w szczególności art. 2 pkt 20), ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz.U. 2019 poz. 1495, dalej opisowo jako „**nowelizacja prawa arbitrażowego**” lub „**znowelizowane przepisy kodeksowe**”) i przygotowanie na tej podstawie, przy uwzględnieniu rozwiązań funkcjonujących w *Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit* (dalej jako „**DIS**”), projektu przepisów służących rozwiązywaniu pod auspicjami SA KIG sporów o zaskarżanie uchwał spółek kapitałowych¹ (dalej jako opisowo jako „**spory uchwałowe**” i odpowiednio „**Regulamin dodatkowy w Sporach Uchwałowych**”, w którego projekcie pojęcie sporów uchwałowych zostało dodatkowo zdefiniowane).

Przyjęto następującą systematykę opracowania:

- wprowadzenie referujące zwięźle nowelizację prawa arbitrażowego, przedstawiające ocenę znowelizowanych przepisów kodeksowych pod kątem możliwości rozszerzenia usług SA KIG i ogólne założenia projektu Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych (**pkt 1**);
- wskazanie podstawowych problemów proceduralnych wymagających zaadresowania w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych wraz z omówieniem przyjętych sposobów ich rozwiązania (**pkt 2**);
- zreferowanie zastrzeżeń autora projektu, które (niezależnie od wysiłków SA KIG) mogą obniżać efektywność korzystania z rozwiązań zaoferowanych w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych (**pkt 3**).

Regulamin dodatkowy w Sporach Uchwałowych stanowi załącznik do opracowania, który zawiera również modelowy zapis na SA KIG w tego rodzaju sporach (dalej jako „**Klauzula modelowa w Sporach Uchwałowych**”). Zalety i wady wprowadzenia Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych zostały omówione w **pkt 1**, przy czym jej przyjęcie wydaje się ważnym dla popularyzacji Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych. Opracowanie stanowi propozycję uzupełnienia Regulaminu Arbitrażowego SA KIG, który wszedł w życie 1 stycznia 2015 r. (dalej jako „**Regulamin SA KIG 2015**”) o dodatkowy zespół regul, który może przybrać postać załącznika do Regulaminu SA KIG 2015 (na wzór zał. 5 do *DIS-Schiedsgerichtsordnung 2018 – Ergänzende Regeln für gesellschaftsrechtliche Streitigkeiten*, dalej jako „**Reguły dodatkowe DIS w sporach korporacyjnych**” lub „**DIS ErGeS 2009 i 2018**”).

* Dokument został zaktualizowany 01.06.2020 r. z uwzględnieniem wniosków z przebiegu seminarium naukowego „Nowe granice Arbitrażu” zorganizowanego w dniu 03.12.2019 r. przez Sąd Arbitrażowy we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (Biuletyn Arbitrażowy 2020, nr 25).

¹ Przyczyny skupienia się wyłącznie na sporach o zaskarżanie uchwał spółek kapitałowych zostaną przedstawione w pkt 2 opracowania.

1. Nowelizacja prawa arbitrażowego a rozszerzenie usług SA KIG

Problem zdatności arbitrażowej sporów uchwałowych od lat budził duże zainteresowanie polskiej doktryny, będąc przedmiotem licznych wypowiedzi jej uznanych przedstawicieli². Poglądową listę kwestii spornych w tym przedmiocie, które rzutowały na dotychczasowy kształt debaty, przygotował S. Soltysiński na potrzeby konferencji prawników polskich i niemieckich współorganizowanej w dniu 21 maja 2015 r. przez m.in. SA KIG i DIS³. Nie referując szczegółowo wszystkich wątków debaty na wskazany temat, można – posilkując się opracowaniem S. Soltysińskiego – uznać, że kluczową dla zahamowania rozwoju arbitrażu w sporach uchwałowych była kwestia długoletniego braku ingerencji ustawodawcy w treść art. 1157 i 1163 k.p.c., tj. w przepisy *lex arbitri* regulujące zdatność arbitrażową i zakres podmiotowy zapisu na sąd polubowny umieszczony w umowie (statucie) spółki. Przesądzała ona o akademickim charakterze debaty, bowiem arbitraż w sporach uchwałowych nie był praktykowany⁴. Z tego względu zwolennicy idei stosowania arbitrażu w sporach uchwałowych zgodnie opowiadali się za potrzebą nowelizacji prawa arbitrażowego⁵. Na długo przed ostatnią nowelizacją prawa arbitrażowego – obejmującą m.in. art. 1157 i 1163 k.p.c. – przygotowane zostały dwa projekty zmian przepisów kodeksowych, które miały na celu zabezpieczenie dopuszczalności arbitrażu w sporach uchwałowych⁶. Projekt opracowany w 2010 r. przez A. Szumańskiego, M. Furtka, S. Pieckowskiego, A.W. Wiśniewskiego, W. Jurcewicza oraz M. Tomaszewskiego (w uproszczeniu dalej jako projekt A. Szumańskiego) został wykorzystany przez ustawodawcę w 2019 r. na potrzeby nowelizacji prawa arbitrażowego.

Znowelizowane przepisy kodeksowe wprowadzają co najmniej dwie istotne dla rodzimej praktyki zmiany:

po pierwsze, klarownie przesądzono, że zdatność ugodowa sporu, jako przesłanka jego zdatności arbitrażowej, dotyczy tylko i wyłącznie sporów o prawa niemajątkowe, podczas gdy wcześniej było to przedmiotem sporów (art. 1157 k.p.c.);

po drugie, rozszerzono zakres podmiotowy zapisu na sąd polubowny umieszczonego w umowie (statucie) spółki na organy spółki i ich członków (art. 1163 § 1 k.p.c.), co połączono z ustanowieniem procedury konwokacyjnej w sporach uchwałowych, która umożliwia przystąpienie do sporu wszystkim zainteresowanym wspólnikom albo akcjonariuszom spółki (art. 1163 § 2 zd. 1-2 k.p.c.).

Dodatkowo, dostrzegając problem braku regulacji składu sądu polubownego w sporach wielostronnych (ang. *multi-party arbitrations*), jakimi są często ze swojej natury spory uchwałowe, ustawodawca – podążając za projektem A. Szumańskiego – postanowił w art. 1169 § 2¹ k.p.c., że „[j]eżeli z

² Zob. m.in. A. Szumański, „Przeszkody prawne” w przyjęciu kognicji sądów arbitrażowych w sporach o zaskarżanie uchwał zgrupowań spółek kapitałowych, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne w praktyce arbitrażowej – perspektywa polska i niemiecka*, Warszawa 2017, s. 113-116; W. Jurcewicz, C. Wiśniewski, *Zdatność arbitrażowa sporów korporacyjnych – perspektywa polska*, Przegląd Prawa Handlowego 2015, nr 10, s. 4-11; M. Tomaszewski, *O zaskarżaniu uchwał korporacyjnych do sądu polubownego – uwagi de lege ferenda*, Przegląd Sądowy 2012, nr 4, s. 22-39; R. Kos, *Zdatność arbitrażowa sporów o ważność uchwał spółek kapitałowych*, Przegląd Prawa Handlowego 2014, nr 3, s. 28-36. Zob. także A.W. Wiśniewski, *Międzynarodony arbitraż handlowy w Polsce. Status prawny arbitrażu i arbitron*, Warszawa 2011, s. 274-288; A.W. Wiśniewski, *Arbitraż korporacyjny*, (w:) A. Szumański (red.), *Arbitraż handlowy. System Prawa Handlowego*, wyd. 2, Warszawa 2015, s. 937-947.

³ S. Soltysiński, *Granice zdatności arbitrażowej sporów korporacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem zaskarżania uchwał organów spółek: zarys najważniejszych kwestii spornych*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.) *Spory korporacyjne...*, s. 32.

⁴ W. Jurcewicz, C. Wiśniewski, *Zdatność arbitrażowa...*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 168.

⁵ *Ibid.*

⁶ W. Jurcewicz, C. Wiśniewski, *Zdatność arbitrażowa...*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 169. Zob. także A. Szumański, „Przeszkody prawne”..., (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.) *Spory korporacyjne...*, s. 128-129.

powództwem występują albo pozwano dwie lub więcej osób, powołują one arbitra jednogłośnie, chyba że zapis na sąd polubowny stanowi inaczej'. Jednocześnie w znowelizowanych przepisach kodeksowych przesądzono, że skład sądu polubownego wyznaczony w sprawie najwcześniej wszczętej rozpoznaje wszystkie pozostałe w przedmiocie tej samej uchwały (art. 1163 § 2 zd. 3 k.p.c.).

Wymienione zmiany należy ocenić zasadniczo pozytywnie, gdyż rozwiązują one najistotniejsze problemy w debacie nad arbitrażowością sporów uchwałowych, umiejętnie zamykając jej główne do tej pory wątki. Nowelizacja prawa arbitrażowego otwiera więc drogę do stopniowego rozwoju w Polsce arbitrażu w sporach uchwałowych. Znowelizowane przepisy kodeksowe stanowią wyraz zdecydowanie proarbitrażowego stanowiska ustawodawcy, cechującego rozwinięte systemy prawne (ang. *arbitration-friendly jurisdictions*), którego zajęcie przez ustawodawcę powinno stanowić dla sądownictwa powszechnego i Sądu Najwyższego czytelny sygnał o jego przychylności dla idei arbitrażu w sporach uchwałowych. Są one rezultatem długoletnich starań środowiska związanego z największą polską instytucją arbitrażową, jaką jest SA KIG.

Przedstawiona nowelizacja wymaga jednocześnie podjętej dalej refleksji nad możliwością rozszerzenia dzięki niej usług instytucjonalnych SA KIG o rozpatrywanie sporów uchwałowych (również poszerzonej refleksji nad możliwością rozpatrywania pod auspicjami SA KIG innych sporów ze stosunku spółki, czyli szeroko rozumianych sporów korporacyjnych, ewentualnie nad zawężeniem na początkowym etapie zastosowania Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością o małej liczbie wspólników). **Znowelizowane przepisy kodeksowe z pewnością powinny stać się zatem przyczynkiem do pogłębionej dyskusji w SA KIG, w szczególności w obrębie Rady Arbitrażowej, nad optymalnym sposobem i zakresem poszerzenia usług instytucjonalnych.** Doceniając znowelizowane przepisy kodeksowe, jako rozwiązujące kluczowe problemy, należy w tym kontekście poddać ich treść krytycznej analizie, tak aby ustalić w jakim stopniu pozwolą one na skuteczne rozszerzenie w najbliższej przyszłości usług instytucjonalnych SA KIG (na przyjęcie Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, względnie przepisów dotyczących także innych sporów ze stosunku spółki niż spory uchwałowe).

Dalsza analiza pomija w związku z powyższym kwestie aksjologiczne, które zostały w nowelizacji prawa arbitrażowego klarownie przesądzone – zatem takie kwestie, które mogą budzić pewne kontrowersje, ale z uwagi na ich ustawowe rozstrzygnięcie nie rzutują na możliwość skutecznego rozwoju instytucjonalnego arbitrażu w sporach uchwałowych (np. przepis art. 1163 § 2 zd. 3 k.p.c., który podaje, że skład sądu polubownego wyznaczony w sporze uchwałowym najwcześniej wszczętym rozpoznaje wszystkie pozostałe, a także zasada jednogłośności podczas wyboru arbitra przez grupę wspólników albo akcjonariuszy, która wynika z art. 1169 § 2¹ k.p.c., mogą rodzić pytanie o stopień poszanowania prawa strony do wyboru arbitra, lecz z uwagi na jednoznaczną treść przepisów kodeksowych kwestia ta jest aktualnie irrelevantna z perspektywy SA KIG).

Analizując znowelizowane przepisy kodeksowe z perspektywy instytucjonalnej **pojawia się przede wszystkim pytanie czy** – dając na ich podstawie do rozszerzenia swoich usług – **SA KIG powinien spróbować objąć nowym instrumentem proceduralnym wszystkie spory ze stosunku spółki, określane szerokim mianem sporów korporacyjnych⁷, czy może powinien skupić się wyłącznie na sporach uchwałowych.** Kwestia ta łączy się z próbą zdefiniowania pojęcia „spory ze stosunku spółki” z art. 1163 § 1 k.p.c. Termin ten budził w doktrynie kontrowersje, których nowelizacja prawa arbitrażowego nie usuwa, pozostawiając ten ustawowy termin niejednorodnym, tj. bliżej niezdefiniowanym⁸. Ta

⁷ Dla prób zdefiniowania tego pojęcia przez wyliczenie rodzajów sporów korporacyjnych zob. m.in. G. Suliński, *Rozstrzygnięcie sporów ze stosunku spółki kapitałowej przez sąd polubowny*, Warszawa 2008, s. 39-41; A.W. Wiśniewski, *Międzynarodowy arbitraż handlowy w Polsce...*, s. 266-267.

⁸ Szerzej zob. W. Popiolek, *Rozstrzygnięcie sporów korporacyjnych w postępowaniu arbitrażowym na gruncie obowiązującego prawa polskiego*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 48-49; W. Jurcewicz,

niejednorodna kategoria pojęciowa może powodować mniej lub bardziej uzasadnione różnice zdań, choćby co do tego czy statutowym zapisem na sąd polubowny objęte mogą być spory na tle obrotu udziałami lub akcjami⁹. Wydaje się, że można przyjąć, iż nowelizacja prawa arbitrażowego adresowana jest przede wszystkim do sporów uchwałowych, o czym pośrednio świadczyć może uzasadnienie projektu A. Szumańskiego¹⁰. Z tego względu **zaoferowany w załączniku do opracowania projekt nowych przepisów regulaminowych nie dotyczy sporów korporacyjnych innych niż uchwałowe**. Założenie, że nowelizacja prawa arbitrażowego dotyczy w pierwszej kolejności sporów uchwałowych, zostanie bardziej szczegółowo omówione w pkt 2 opracowania, gdyż zdeterminowało ono nie tylko zakres, ale również poziom szczegółowości przygotowanego projektu.

Wobec daleko idącej nowelizacji art. 1163 k.p.c. – powodującej konieczność opracowania przepisów instytucjonalnych w modelu *opt-in*, w postaci komponentu Regulaminu SA KIG stosowanego na podstawie dodatkowej klauzuli modelowej – uwagi wymaga jednak jeszcze jedna kwestia. Niezależnie od obranego zakresu przedmiotowego nowej regulacji instytucjonalnej, zatem niezależnie od decyzji o skupieniu się tylko na sporach uchwałowych – **aktualną pozostaje potrzeba sformułowania Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych w taki sposób, aby uniknąć użycia zwrotu „spory ze stosunku spółki”**. Wykorzystywanie tego nieostrego pojęcia w instrumentach instytucjonalnych nie jest rekomendowane.

Tak jak nie jest rekomendowanym ze względów ostrożnościowych odwoływanie się w nowych przepisach instytucjonalnych i Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych do pojęcia „sporów ze stosunku spółki”, tak też **wyduje się, że należy *expressis verbis* zastrzec w nich, że do arbitrażu pod auspicjami SA KIG mogą trafić wyłącznie takie spory uchwałowe, które zgodnie z prawem (w domyśle zgodnie z art. 1157 k.p.c.) mogą być poddane po rozstrzygnięciu sądu polubownego** (*vide* stosowne zastrzeżenie w § 1 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych i pkt 1 Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych). Wynika to z faktu, że **nowelizacja art. 1157 k.p.c. – choć przesądza, że zdatność ugodowa sporu wymagana jest wyłącznie dla sporów o prawa niemajątkowe – wydaje się nie rozwiewać licznych wątpliwości doktrynalnych i orzeczniczych dotyczących z jednej strony prawidłowości kwalifikowania wszystkich sporów uchwałowych jako majątkowych, a z drugiej strony, sporów dotyczących rozumienia kryterium „zdatności ugodowej”**¹¹. Nie jest to jednak zarzut pod adresem ustawodawcy lub autorów projektu nowelizacji prawa arbitrażowego. Trudno rozsądnie oczekiwać, aby jakakolwiek nowelizacja prawa arbitrażowego adresowała tak szczegółowe kwestie (podobnie zresztą trudno przyjąć, że poprawnym legislacyjnie rozwiązaniem byłoby kazuistyczne zdefiniowanie w akcie ustawowym pojęcia „sporów ze stosunku spółki”). Niemniej

C. Wiśniewski, *Zdatność arbitrażowa sporów korporacyjnych – perspektywa polska*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 154-156.

⁹ Dla liberalnego ujęcia zob. A.W. Wiśniewski, *Międzynarodowy arbitraż handlowy w Polsce...*, s. 271-273. Odmienne zob. T. Ereciński, K. Weitz, *Sąd arbitrażowy*, Warszawa 2008, s. 153.

¹⁰ Plekroć mowa o „uzasadnieniu” znowelizowanych przepisów kodeksowych autor ma myśli nie tyle druk sejmowy nr 3622 – *Rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych*, który tak naprawdę nie zawiera na s. 6-11 (*Zmiany w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego*) odniesień do nowelizacji prawa arbitrażowego, lecz uzasadnienie robocze projektu A. Szumańskiego przekazane autorowi przez SA KIG. Zob. także wypowiedź prof. A. Szumańskiego podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”, Uniwersytet Warszawski, 03.12.2019 r., Biuletyn Arbitrażowy 2020, nr 25, s. 7.

¹¹ Co do rozbieżności na tych dwóch polach zob. m.in. W. Jurcewicz, C. Wiśniewski, *Zdatność arbitrażowa...*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 160; T. Ereciński, K. Weitz, *Sąd...*, s. 118-119 i s. 122; A. Szlęzak, *Zdatność arbitrażowa i ugodowa sporów korporacyjnych – co dalej?*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 80; W. Popiolek, *Rozstrzygnięcie sporów korporacyjnych w postępowaniu arbitrażowym na gruncie obowiązującego prawa polskiego*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 50-53. Zob. także wypowiedź prof. A. Szumańskiego podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”..., s. 7-8; wypowiedź prof. W. Popiolka podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”..., s. 11 i n.

przygotowując nowe przepisy regulaminowe, **należy mieć na uwadze, że część doktryny nie zgadza się z zasadnością uznania wszelkich sporów uchwałowych za spory o prawa majątkowe, a pogładowi temu dał w przeszłości wyraz Sąd Najwyższy**, przyjmując że rozstrzygające znaczenie w tym zakresie powinna mieć treść konkretnej uchwały¹². Niewykluczonym jest również zawężone (skonkretyzowane) spojrzenie na pojęcie „zdatności ugodowej”, które – przy jednoczesnym uznaniu danego sporu uchwałowego za spór o prawa niemajątkowe – może hipotetycznie spowodować uchylenie wyroku sądu polubownego¹³. Abstrahując od oceny tych poglądów, podczas prac nad rozszerzeniem usług SA KIG, nakazuje to poczynienie zasugerowanych wyżej zastrzeżeń. Szczególnie ważnym wydaje się poczynienie takiego zastrzeżenia w Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych, tak aby korzystająca z niej spółka, przede wszystkim jej obsługa prawna, nie przyjmowała bezrefleksyjnie, że każdy spór uchwałowy będzie mógł zostać sprawnie rozstrzygnięty w arbitrażu. Nadal **pojawiać mogą się różnice na tle charakteru i tym samym przesłanek arbitrażowości poszczególnych uchwał**.

Kończąc zreferowanie nowelizacji przepisów kodeksowych i przedstawienie ogólnych założeń Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, wypada jeszcze rozwinąć dwie po części zasygnalizowane wcześniej kwestie. Obydwie z nich mogą w pewnym stopniu – choć niekoniecznie bezpośrednio – rzutować na możliwość skutecznego, w tym możliwie szybkiego, rozszerzenia usług SA KIG.

Przede wszystkim, jak już wspomniano, w judykaturze zdarzały się szeroko komentowane przypadki rozstrzygnięć co najmniej mało pomocnych w rozwoju arbitrażu w sporach uchwałowych, opartych głównie o przedwojenną doktrynę i myśl polskich procesualistów, a nie o poglądy tej części środowiska arbitrażowego, która zajmuje się na co dzień prawem handlowym (interdyscyplinarność arbitrażu, który łączy przedstawicieli nauki prawa o różnych zainteresowaniach badawczych, okazała się paradoksalnie pewną przeszkodą w jego rozwoju w zakresie sporów uchwałowych, przyczyniając się do obierania odmiennych perspektyw). Biorąc pod uwagę niemieckie doświadczenia w zakresie rozwoju arbitrażu w sporach uchwałowych – przedstawione m.in. przez K. Poernbacher’a, W. Goette oraz Ch. Borris’a¹⁴ – sukces DIS w tym przedmiocie wynikał w znacznym stopniu ze współpracy między środowiskiem arbitrażowym skupionym wokół DIS a środowiskiem sędziowskim (jego częścią zainteresowaną arbitrażem).

Wskazana współpraca było nieco wymuszona specyfiką tamtejszej sytuacji prawnej, co można jednak pominąć, bowiem nie przekreśla to jej ogromnej wartości dla DIS, które przygotowując DIS ErGeS 2009 mogło liczyć na sądową aprobatę zawartych w nim rozwiązań (w razie takiej potrzeby na etapie postarbitrażowym). W ramach tej współpracy doszło wręcz do włączenia W. Goette w prace nad projektem Regul dodatkowych DIS w sporach korporacyjnych¹⁵. Potrzebę analogicznego konsensusu z władzą sądowniczą postulował na gruncie polskim C. Wiśniewski¹⁶. Powstaje pytanie o realizację tego postulat w

¹² T. Ereciński, K. Weitz, *Sąd...*, s. 119 i orzecznictwo tam zreferowane.

¹³ A. Szlęzak, *Zdatność arbitrażowa...*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 83. Dla najbardziej konserwatywnego ujęcia zagadnienia zdatności ugodowej zob. T. Ereciński, K. Weitz, *Sąd...*, s. 122.

¹⁴ K. Poernbacher, A. Długorukow, *Zdatność arbitrażowa sporów korporacyjnych (o zaskarżanie uchwał) – perspektywa niemiecka*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 18-20; W. Goette, *Zdatność arbitrażowa sporów o zaskarżanie uchwał w spółkach kapitałowych – rozwój orzecznictwa sądu najwyższego w Niemczech*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 63; Ch. Borris, *Regulacja DIS dotycząca sporów korporacyjnych*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 90.

¹⁵ K. Poernbacher, A. Długorukow, *Zdatność arbitrażowa sporów ...*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 19.

¹⁶ C. Wiśniewski, *O potrzebie dyskusji na temat zdatności arbitrażowej sporów korporacyjnych*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 6.

trakcie nowelizacji prawa arbitrażowego¹⁷. Wydaje się, że znowelizowane przepisy kodeksowe nie były przedmiotem dialogu z tymi przedstawicielami polskiej doktryny, którzy pozostawali jak dotąd sceptyczni wobec idei arbitrażu w sporach uchwałowych i po części (nieformalnie) nadawali ton polskiej judykaturze ostatnich z kilkunastu lat (z drugiej strony, jak słusznie dostrzegł A. Szlęzak¹⁸, ta ostatnia okazywała się niespójna nawet w obrębie Sądu Najwyższego). Jak wynika z uzasadnienia projektu A. Szumańskiego, proponowane w nim przepisy były konsultowane głównie „z polskim środowiskiem arbitrażowym skupionym wokół Polskiego Stowarzyszenia Sądownictwa Polubownego” (s. 9). Stowarzyszenie to obejmuje przede wszystkim renomowanych arbitrów i pełnomocników, reprezentantów dużych kancelarii prawnych – wśród jego aktywnych członków próżno szukać osób związanych z sądownictwem.

Wskazany brak szerszych konsultacji, w szczególności próby wyjścia w procesie konsultacji na forum inne niż branżowe – np. forum akademickie, które zwróciłoby uwagę szerszych środowisk, w tym przedstawicieli Katedr Postępowania Cywilnego¹⁹ – a także pewna niespójność rodzimej judykatury, mogą rodzić pewne obawy co do procesu proarbitrażowej wykładni znowelizowanych przepisów kodeksowych przez sądownictwo państwowe na etapie postarbitrażowym. Można uznać, że kwestia ta mieści się w sferze prawa i psychologii – jest ona niemożliwa do antycypowania – nie będzie z tego względu dalej rozwijana, natomiast może pośrednio wpływać na sukces wysiłków SA KIG. Tak czy inaczej, **celem mitygowania zaniechania ustawodawcy, warto aby SA KIG rozważył poddanie Regulaminu w Sporach Uchwałowych szerokim konsultacjom, podczas których sposobność do jego oceny (i oceny nowelizacji prawa arbitrażowego) zyskają ci przedstawiciele doktryny, którzy powściągliwie zapatrywali się na wykorzystanie arbitrażu w sporach uchwałowych.**

Ostatnią rzeczą, na którą warto zwrócić uwagę oceniając nowelizację przepisów kodeksowym pod kątem rozszerzenia usług SA KIG jest problem dalszego losu statutowych zapisów na sąd polubowny, których dokonano przed wprowadzeniem w art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. wymagania, aby zapis na sąd polubowny przewidywał obowiązek ogłoszenia o rozpoczęciu postępowania w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki w terminie miesiąca od jego wszczęcia. **Jakkolwiek arbitraż w sporach uchwałowych nie występował w praktyce, w związku z czym nie wiadomo ile zapisów przewidujących wykorzystanie usług instytucjonalnych SA KIG zawarto do tej pory, warto zastanowić się nad ich skutecznością. Bezwzględnie obowiązujący charakter art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. skłania do ostrożnościowego przyjęcia, że przestały być one skuteczne z dniem wejścia w życie nowelizacji tego przepisu, względnie – w bardziej optymistycznym wariacie – nie zapewniają one wykonalności wyroków wydanych na ich podstawie²⁰.** Przyjęcie w pracach SA KIG bardziej stanowczego założenia, że zapisy zawarte przed nowelizacją przestały być skuteczne uzasadnia dobrze pojmowaną ostrożność. Nie rzutuje ona przy tym znacząco na praktykę SA KIG, bowiem – tak jak stwierdzono – przypadki wykorzystania arbitrażu w sporach uchwałowych, jeżeli w ogóle miały miejsce, miały marginalny charakter.

¹⁷ Obaw tych nie rozwiewa raptem jednostronicowa opinia do projektu wydana w procesie legislacyjnym przez Krajową Radę Sądownictwa.

¹⁸ A. Szlęzak, *Zdatność arbitrażowa...*, (w:) W. Jurcewicz, K. Poernbacher, C. Wiśniewski (red.), *Spory korporacyjne...*, s. 86.

¹⁹ Brak ten starał się zrekompensować SA KIG wspólnie z Wydziałem Prawa i Administracji oraz Instytutem Prawa Cywilnego Uniwersytetu Warszawskiego przez zorganizowanie seminarium naukowego „Nowego granice arbitrażu” w dniu 03.12.2019 r.

²⁰ Zob. wypowiedź dr. C. Wiśniewskiego podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”..., s. 21, gdzie jej autor stwierdza: „...należałoby dojść do wniosku, że te zapisy nie utraciły mocy z dniem wejścia w życie omawianej nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego. Nie znaczy to, że wejście w życie nowelizacji jest bez znaczenia, bo zawiera ona wymagania, odnoszące się zarówno do ważności klauzuli arbitrażowej, jak i gwarancji proceduralnych, które powinny być stosowane w postępowaniu przed sądem polubownym. I te regulacje w moim przekonaniu, kolokwialnie mówiąc, chwytają w locie (...)”.

Problem dalszego losu statutowych zapisów na sąd polubowny, których dokonano przed wprowadzeniem wymagania wskazanego w art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. łączy się z kwestią modelu legislacyjnego, za jakim powinien podążyć Regulamin dodatkowy w Sporach Uchwałowych (model *opt-in* albo *opt-out*). Wybór modelu wpływa z kolei na chwilę wpływu pierwszych sporów uchwałowych do SA KIG – bezpośrednio rzutuje na efekty wysiłków instytucjonalnych mających na celu rozszerzenie usług SA KIG.

Model *opt-in* zakłada, że dla zastosowania nowych przepisów regulaminowych, które uzupełniają wcześniejszy regulamin główny, niezbędnym jest uzyskanie wyraźnej zgody stron (w praktyce wyrażanej w dodatkowym, specjalistycznym zapisie na sąd polubowny), natomiast model *opt-out* zakłada, iż zgoda strona na stosowanie specjalistycznych przepisów instytucjonalnych jest immanentnie zawarta w ogólnej zgodzie na skorzystanie z usług danej instytucji (w praktyce wyrażona w zapisie na sąd polubowny, który odwołuje się do ogólnego regulaminu – jeżeli strony nie zrezygnują ze stosowania specjalistycznej procedury dedykowanej danemu rodzajowi sporów, to procedura taka znajduje automatyczne zastosowanie). Dzięki modelowi *opt-out* pierwsze spory arbitrażowe mogą zostać rozpatrzone w nowym trybie instytucjonalnym znacznie szybciej – nie trzeba oczekiwać na zawarcie dodatkowych zapisów na sąd polubowny, a potem na wpływ sporów.

W tym przypadku **kształt art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. niejako narzuca SA KIG podążenie za modelem *opt-in*. Czyni to z kolei pożądanym opracowanie instytucjonalnej Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych**, o której wspomniano kilkakrotnie wyżej. **Skoro art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. wymaga dla skuteczności zapisu na sąd polubowny w sporach uchwałowych ujęcia w nim obowiązku ogłoszenia o wszczęciu postępowania w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki, to SA KIG – celem zabezpieczenia możliwości stosowania Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych – powinien odnieść się do tego obowiązku w rekomendowanym przez siebie zapisie modelowym.** Jego opracowanie jest wskazane choćby na potrzeby czysto marketingowe, tak aby móc popularyzować nowy rodzaj usług SA KIG.

Alternatywnym rozwiązaniem – pozostając przy modelu *opt-in* – jest pominięcie opracowania Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych, zatem pozostawienie prawnikom wewnętrznym lub obsłudze prawnej spółek kwestii optymalnego brzmienia zapisów, które spełniać będą przesłankę skuteczności zapisu na sąd polubowny w sporze uchwałowym z art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. Biorąc pod uwagę możliwe rozbieżności wokół zdatności arbitrażowej niektórych sporów, skutkujące prawdopodobnie w początkowym okresie po wprowadzeniu Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych zwiększoną liczbą skarg o uchylenie wyroku – jak również inne zastrzeżenia zreferowane w pkt 3 opracowania – takie rozwiązanie byłoby być może bardziej komfortowe dla SA KIG. Jak się wydaje, promocja Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych wymaga niemniej przejęcia przez SA KIG inicjatywy w wypracowaniu klauzuli skutecznie przewidującej arbitraż uchwałowy pod jego auspicjami, która będzie konsekwentnie popularyzowana i stosowana na rynku usług prawnych (Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych).

Niezależnie czy stosowanie Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych będzie odbywało się na podstawie Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych, czy też na podstawie zapisów opracowanych samodzielnie przez obsługę prawną spółek, **w modelu *opt-in* nie należy zakładać szybkiego wpływu sporów uchwałowych do SA KIG. Trudno oszacować jaki czas minie zanim pierwsze spory uchwałowe na podstawie zapisów na sąd polubowny spełniających przesłankę skuteczności z art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. wpłyną do SA KIG.** Model *opt-in* nie oznacza natomiast i nie wymaga, aby zerwane zostały związki Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych i Regulaminu SA KIG, czyli między regulaminem specjalistycznym a regulaminem głównym. Autor projektu Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych starał się go opracować przy założeniu maksymalnej koherentności z Regulaminem SA KIG, który jest instrumentem sprawdzonym i znanym uczestnikom rynku

rozwiązywania sporów – dążył także do poszanowania tradycji legislacyjnej SA KIG, w szczególności jego siatki pojęciowej.

2. Problemy i sposoby ich rozwiązania przyjęte w projekcie

Problem wyjściowym, z którym zmierzył się autor projektu Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych było rozstrzygnięcie czy przygotowywany instrument powinien dotyczyć również innych sporów korporacyjnych niż spory uchwałowe. Kwestia ta determinuje poziom szczegółowości oferowanego instrumentu, gdyż w przypadku próby objęcia jednym instrumentem proceduralnym wszystkich sporów korporacyjnych, część jego przepisów miałaby walor ogólny, byłaby adresowana do wszelkiego rodzaju sporów korporacyjnych, regulując wspólną im problematykę, a część byłaby dodatkowo dedykowana tylko sporom uchwałowym.

Uzasadnienie projektu A. Szumańskiego sugeruje, że był on nakierowany głównie na regulację sporów uchwałowych. Argumentem to przesądzającym wydaje się być fakt, że w roboczym uzasadnieniu nowelizacji art. 1163 § 1 k.p.c. – przepisu rozszerzającego zakres podmiotowy statutowego zapisu na sąd polubowny na organy spółki i jej członków – stwierdzono, że „*związanie członków organów dotyczy tylko wyjątkowej sytuacji, gdy mają oni legitymację procesową w sporach dotyczących stosunku korporacyjnego (zaskarżenia uchwał), a nie obejmuje stosunków prawnych między tymi członkami a spółką*” (s. 7). Skoro intencją stojącą za tym projektem nie było – przy okazji rozszerzenia zakresu podmiotowego statutowego zapisu na sąd polubowny – objęcie zapisem sporów o prawa majątkowe między spółką a jej funkcjonariuszami dotyczących ich odpowiedzialności czy wynagrodzenia, należy założyć, że nowelizacja art. 1163 § 1 k.p.c. nie oznacza również automatycznego rozszerzenia zastosowania arbitrażu korporacyjnego na inne spory (np. na spory organizacyjne na tle kompetencji decyzyjnych zarządu i rady nadzorczej)²¹. Z tego względu, choć możliwym jest próba wykorzystania nowelizacji prawa arbitrażowego dla rozszerzenia usług SA KIG na spory korporacyjne inne niż uchwałowe, w § 1 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych zostało jasno zdefiniowane pojęcie „Sporów Uchwałowych”, których dotyczy nowy instrument. Definicja ta zawężyła zastosowanie nowych przepisów instytucjonalnych SA KIG do „*sporów o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo walnego zgromadzenia spółki akcyjnej, które zgodnie z prawem mogą być poddane po rozstrzygnięciu sądu polubownego*”.

W przypadkach w którym zarząd *in corpore* lub jeden z jego członków zaskarży sporną uchwałę w postępowaniu arbitrażowym przed SA KIG, w pewnym stopniu problematyczną z punktu widzenia sprawności arbitrażu wydaje się sytuacja, o której mowa w art. 253 § 2 k.s.h. i art. 426 § 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. 2000 Nr 94 poz. 1037 z późn. zm., dalej jako „**k.s.h.**”). Przepisy te podają, że „*[j]eżeli zarząd nie może działać za spółkę, a brak jest uchwały wspólników [w art. 426 § 2 k.s.h. „walnego zgromadzenia”- przyp. KC] o ustanowieniu pełnomocnika, sąd właściwy do rozstrzygnięcia powództwa wyznacza kuratora spółki*”). Nie ulega wątpliwości, że „*sądem właściwym do rozstrzygnięcia powództwa*”, o którym mowa w tych przepisach jest sąd państwowy, w związku z czym koniecznym może być oczekiwanie w niektórych sporach uchwałowych rozpatrywanych pod auspicjami SA KIG na wyznaczenie kuratora przez sąd. Trudno ocenić czy takie przypadki będą częstymi i na ile wpłyną one na sprawność postępowania, lecz dochodziłoby do nich również w postępowaniu sądowym, w związku z czym problem ten nie ma pierwszorzędного znaczenia – jedynie w niewielkim stopniu rzutuje on na zasadność wykorzystania arbitrażu.

Kolejnym dylematem przed którym stanął autor projektu Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych było **uregulowanie w nim statusu przystępujących do sporu wspólników albo akcjonariuszy, jak również – związane z tym – rozstrzygnięcie czy do sporu mogą przystąpić organy spółki lub ich członkowie, a jeśli tak, to w jakim charakterze**. Nowelizacja prawa arbitrażowego nie

²¹ Odmienne zob. wypowiedź mec. M. Jamki podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”..., s. 18 i n.

rozstrzyga bowiem czy wspólnicy albo akcjonariusze, którzy zdecydują się na przystąpienie do sporu uchwałowego w terminie określonym w art. 1163 § 2 zd. 2 k.p.c. zyskują status strony, czy status zbliżony do statusu interwenienta w sprawie sądowej przed sądem powszechnym, jednocześnie nowelizacja nie rozstrzyga czy podmioty legitymowane do zaskarżenia uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej wymienione w art. 250 i art. 422 § 2 k.s.h. mogą przystąpić do sporu uchwałowego, który rozpoczął wspólnik albo akcjonariusz (np. zarząd bądź rada nadzorcza *in corpore*, ewentualnie ich poszczególni członkowie).

W projekcie Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych **przyjęto, że wspólnicy albo akcjonariusze („Interesariusze”), którzy wykonają kodeksowe uprawnienie przystąpienia do postępowania, działać będą w sporze uchwałowym w charakterze „Aktywnych Interesariuszy” (vide § 4 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). W świetle projektu mogą oni przystąpić do każdej ze stron sporu uchwałowego, do czego nie jest wymagana zgoda stron, niezależnie od tego czy głosowali za uchwałą czy przeciwko uchwale, a także niezależnie od tego czy byli obecni na danym zgromadzeniu, ponadto nie jest wymagane wykazanie przez nich jakkolwiek rozumianego interesu prawnego w przystąpieniu do sporu uchwałowego, a dzięki przystąpieniu zyskują status zbliżony do statusu interwenientów samoistnych²². Takie rozwiązanie wydaje się zgodne z art. 1163 § 2 zd. 2 k.p.c. i pozwala – zdaniem autora – na szeroką ochronę praw udziałowych. Na wzór art. 2 ust. 1 DIS ErGeS 2018, który odwołuje się do art. 69 tamtejszego *Zivilprozessordnung*, do określenia statusu Aktywnych Interesariuszy **dopuszczono odpowiednie stosowanie przepisów ustawy – Kodeks postępowania cywilnego** (Dz.U. 1964 Nr 43 poz. 296, t.j. Dz.U. 2019 poz. 1460, dalej jako „k.p.c.”) **dotyczących współuczestnictwa jednolitego** (vide § 4 ust. 8 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). Choć przyjęte rozwiązanie można skrytykować jako nadmiernie czerpiące z modelu rodzimej procedury cywilnej, czego należy unikać w regulacji postępowania arbitrażowego, to jednak wydaje się ono dopuszczalnym ze względu na krajowy charakter sporów uchwałowych.**

Inaczej mówiąc, rozwiązanie przyjęte w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych zakłada – w ślad za postanowieniem Sądu Najwyższego z 02.02.2018 r. (II CZ84/17) – że po obydwu stronach sporu Uchwałowego mogą wystąpić podmioty o statusie interwenientów samoistnych. Dzięki temu rozwiązaniu zostają rozwiane wątpliwości pojawiające się w tym zakresie w przeszłości w doktrynie i orzecznictwie dotyczącym procesu cywilnego, a także zabezpieczone zostaje prawo do wysłuchania wszystkich wspólników albo akcjonariuszy²³. **Podmioty o statusie „Aktywnego Interesariusza” działają w Sporze Uchwałowym samodzielnie, przyjęto że – choć nie są stroną sporu uchwałowego – to powinny uczestniczyć w wyborze arbitra (vide § 8 ust. 2 lit. a) w zw. z § 4 ust. 7 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych)**, chyba że przystępują do SporU Uchwałowego po upływie terminu miesiąca od dnia ogłoszenia o wszczęciu SporU Uchwałowego w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki – ten ostatni przypadek oznacza zasadniczo zgodę na skład sądu polubownego wcześniej wybrany

²² Szerzej zob. R. Kos, *Charakter prawny interwencji zgłoszonej przez wspólnika spółki kapitałowej w sporze o unieważnienie uchwały*, Glosa 2015, nr 2, s. 54; wypowiedź dr. M. Dziurdy podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”..., s. 24-25. Co do anachroniczności przesłanki interesu prawnego i problemów z jej zastosowaniem w arbitrażu zob. B. Gessel-Kalinowska vel Kalisz, *The Legal, Real and Converged Interest in Declaratory Relief*, Kluwer Law International 2019, s. 73 i n.

²³ Szerzej zob. R. Kos, *Charakter prawny...*, s. 49-51. Jak stwierdza post. SN z 02.02.2018 r. (II CZ84/17): „Wykładnia art. 81 k.p.c. zakładająca, że interwencja uboczna wspólnika lub akcjonariusza w sprawie o uchylenie uchwały wspólników lub uchwały walnego zgromadzenia bądź o stwierdzenie jej nieważności ma charakter samoistny nie tylko wtedy, gdy zostaje zgłoszona po stronie powodowej (wspólnika lub akcjonariusza, organu spółki lub jego członka, występujących z powództwem), ale także wtedy, gdy wystąpiono z nią po stronie pozwanej spółki, ma uzasadnienie w związku, który istnieje między tym, jakie są granice podmiotowe prawomocności materialnej wyroku, a tym, jakie powinny być granice podmiotowe - w procesie, w którym został wydany wyrok - prawa do wysłuchania, będącego zasadniczym elementem prawa do rzetelnego procesu, wynikającego z prawa do sądu (...)” (podkr. KC).

przez strony i Aktywnych Interesariuszy (*vide* § 8 ust. 4 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych)²⁴. W związku z tym, przyjęto że ewentualne wskazanie arbitra przez powoda w wezwaniu na arbitraż albo pozwie – a także odpowiednio w odpowiedzi na pozew albo wezwaniu na arbitraż – nie wywołuje żadnych skutków, tj. uważane jest wyłącznie za propozycję kandydata na arbitra, którego wybór dokonywany jest następnie z udziałem Aktywnych Interesariuszy (*vide* § 2 ust. 1 lit. a) i § 6 ust. 1 lit. a) Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). Oznacza to, że **przesłanie Listy Arbitrów wraz wezwaniem do powołania arbitra dokonywane jest dopiero po upływie terminu miesiąca od dnia ogłoszenia o wszczęciu Sporu Uchwałowego w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki** (*vide* § 8 ust. 2 lit. a) Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). Pod pewnymi warunkami, gdy dojdzie do zwrotu pozwu, Aktywni Interesariusze mogą wstąpić do sporu uchwałowego na miejsce pierwotnego powoda (*vide* § 5 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych).

Decydując się na takie ukształtowanie powołania arbitrów autor Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych dążył do ograniczenia możliwości „wyścigu” współników albo akcjonariuszy o powołanie przychylnych im arbitrów, w tym przypadków „fikcyjnego” zaskarżenia uchwał (tym niemniej, celem ograniczenia konfliktów interesów, **Rada Arbitrażowa powinna być może rozważyć ograniczenie stosowania Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością o określonej liczbie współników – np. do kilkuosobowych spółek o rodzinnym charakterze**).

Gdy idzie o możliwość przystąpienia do sporu uchwałowego przez zarząd, radę nadzorczą, komisję rewizyjną oraz ich poszczególnych członków, przyjęto, że mogą to uczynić wyłącznie po stronie powodowej (*vide* § 4 ust. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych), co podyktowane jest ich specyficzną zdolnością sądową (należy przyjąć, że w procesie cywilnym podmioty te nie mogą wystąpić jako interwenienci po stronie pozwanej)²⁵. Tak ukształtowany § 4 ust. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych stwarza szansę na ograniczenie w pewnym stopniu różnego rodzaju konfliktów interesów, które krzyżują się w sporach uchwałowych. Zarazem, biorąc pod uwagę, że art. 1163 § 2 zd. 2 k.p.c. milczy w kwestii prawa organów spółek i ich członków do przystąpienia do postępowania, rozwiązanie to nie wydaje się go naruszać.

Starając się zmitygować bezskuteczność zapisów na sąd polubowny zawartych przed wejściem w życie nowelizacji prawa arbitrażowego, autor projektu Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych dopuścił pozastatutową umowę o arbitraż, pod warunkiem że wiąże ona co najmniej wszystkich współników albo akcjonariuszy, tak aby każdy z nich mógł przystąpić do postępowania, zgodnie z art. 1163 § 2 zd. 2 k.p.c. (*vide* § 1 ust. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych)²⁶. Przyjęto, że jeżeli zapis na sąd polubowny zawarto poza umową (statutem) spółki, to zarząd, rada nadzorczą komisja rewizyjna oraz poszczególni ich członkowie, mogą przystąpić do postępowania tylko i wyłącznie, jeżeli są związani zapisem na sąd polubowny, chyba że zgodę na ich przystąpienie wyrażą strony i wszyscy współnicy albo akcjonariusze, którzy wcześniej przystąpili do sporu uchwałowego (*vide* § 4 ust. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). Jest to jedyny przypadek w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych, gdy przystąpienie do sporu przez osobę trzecią wymaga zgody stron.

Ważnym problemem wydaje się kwestia charakteru terminu na przystąpienie do sporu uchwałowego, o którym mowa w art. 1163 § 2 zd. 2 k.p.c. (miesiąc od ogłoszenia o sporze uchwałowym w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki). Przepis ten ma charakter bezwzględnie

²⁴ Tak też mec. M. Jamka i dr M. Dziurda w swoich wypowiedziach podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”..., s. 27 i s. 28.

²⁵ R. Kos, *Charakter prawny...*, s. 54. Zob. także wypowiedź dr. M. Dziurdy podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”..., s. 25.

²⁶ Tak też A.W. Wiśniewski, *Międzynarodowy arbitraż handlowy w Polsce...*, s. 288-290.

obowiązujący, w związku czym termin ten z pewnością nie może być skrócony. **Rodzi się jednak pytanie o możliwość jego wydłużenia.** Autor projektu zdecydował się pozostawić wskazaną kwestię nieuregulowaną w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych, a tym samym pozostawić rozstrzygnięcie spóźnionych wniosków o przystąpienie do postępowania Zespołom Orzekającym w konkretnych sprawach. Podobnie, autor nie rozstrzygnął w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych czy w sytuacji wstąpienia Aktywnego Interesariusza (interwenienta) na miejsce pierwotnego powoda miesięczny termin, o którym mowa w art. 1163 § 2 zd. 2 k.p.c. zaczyna biec na nowo, niemniej przewidział, że obowiązkowym jest ogłoszenie o zmianie powoda w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki (*vide* § 5 ust. 6 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). Ogłoszenie o zmianie powoda nie zmienia przy tym chwili wszczęcia postępowania, bowiem zmiana powoda związana jest przede wszystkim z uzupełnieniem braków pierwotnego pozwu (np. opłaty) przez innego współnika albo akcjonariusza niż wnoszącego pierwotne powództwo (*vide* § 5 ust. 6 zd. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). Z tego względu, **jeżeli po ogłoszeniu o zmianie powoda wpłyną nowe (spóźnione w świetle art. 1163 § 2 zd. 2 k.p.c.) wnioski o przystąpienie do postępowania, to ich rozstrzygnięcie należeć będzie do Zespołu Orzekającego,** który rozważając dopuszczenie nowych podmiotów (wspólników, akcjonariuszy etc.) do postępowania powinien mieć na uwadze zasadę równości stron i prawo do wysłuchania.

Jeżeli w sporze uchwałowym działa grupa powodów, to refleksji wymaga sposób podejmowania decyzji w jej ramach. Zagadnienie to nie jest jednak uregulowane w Regulaminie dodatkowych DIS w sporach korporacyjnych, w związku czym – poza kwestią zawarcia ugody i zrzeczenia się roszczenia, która powstaje również w odniesieniu do Aktywnych Interesariuszy (interwenientów) – nie wydaje się wymagać szczegółowej regulacji w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych. Problematyka zmiany powództwa i cofnięcia pozwu została uregulowana w § 7 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych.

W związku z tym, że art. 1163 § 2 zd. 3 k.p.c. podaje, że skład sądu polubownego wyznaczony w sporze uchwałowym najwcześniej wszczętym rozpoznaje wszystkie pozostałe sprawy dotyczące tej samej uchwały, **koniecznym jest uregulowanie w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych problematyki połączenia postępowań, w tym klarownych zasad ustalania kolejności wszczęcia poszczególnych spraw** (*vide* § 11 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). Autor przyjął, że **za wcześniej wszczęty spór uchwałowy uważany będzie ten, w którym pozew albo wezwanie na arbitraż zostało jako pierwsze doręczone SA KIG pocztą elektroniczną, według chwili wpływu wiadomości na adres poczty elektronicznej wskazany w tym celu na stronie internetowej SA KIG** (*vide* § 11 ust. 2 zd. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). **Oznacza to przyjęcie teorii doręczenia na potrzeby ustalenia kolejności wszczęcia sporów uchwałowych, w praktyce wymaga utworzenia dodatkowego adresu poczty elektronicznej SA KIG,** tak aby pisma wszczynające postępowania nie były przesyłane na adresy pracowników SA KIG, co mogłoby rodzić niepotrzebne komplikacje. Zaproponowane rozwiązanie jest inspirowane art. 9 ust. 2-3 DIS ErGeS 2018. Jeśli we wcześniej wszczętym sporze nie upłynął termin miesiąca od dnia ogłoszenia o jego wszczęciu w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki, powód rozpoczynający paralelny spór w przedmiocie tej samej uchwały powinien móc uczestniczyć w procedurze powołania arbitra (*vide* § 11 ust. 3 lit. b) i § 11 ust. 5 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych).

Gdy idzie o problematykę organizacji postępowania arbitrażowego, **autor Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych przyjął, że ze względu na (potencjalnie) wielopodmiotowy charakter sporów uchwałowych należy wprowadzić obowiązek przeprowadzenia posiedzenia organizacyjnego, połączony z obowiązkiem wydania po nim możliwie skrupulatnego postanowienia organizacyjnego,** w którym ujęte zostaną liczne kwestie logistyczne, na czele

z problematyką doręczeń. Materię posiedzenia organizacyjnego i postanowienia po nim wydawanego reguluje § 10 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych.

Istotną kwestią wydaje się ponadto sprawne rozszerzenie skuteczności wyroku wydawanego w sporze uchwałowym na podmioty, które nie były jego stronami. Nie chodzi przy tym o sytuację gdy wyrok sądu polubownego znajdzie się w obrocie prawnym dzięki decyzji sądu państwowego, lecz o próbę umownego (kontraktowego) rozszerzenia jego skuteczności (tudzież o przypomnienie wspólnikom albo akcjonariuszom nieuczestniczącym w danym arbitrażu o obowiązku respektowania zapadłego wyroku). W tym celu w Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych zaproponowano następujący zapis: „*Od chwili wydania wyroku arbitrażowego w Sporze Uchwałowym, organy spółki i ich członkowie, niezależnie od tego czy byli zaangażowani w postępowanie arbitrażowe, zobowiązani są do uznawania wyroku za wiążący w rozumieniu § 40 ust. 1 Regulaminu SA KIG (Wyrok)*”²⁷. Do tego postanowienia Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych nawiązuje jednocześnie § 12 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, który przewiduje, że: (1) wyrok jest wiążący również dla Aktywnych Interesariuszy (interwenientów), do których stosuje się odpowiednio obowiązek dobrowolnego wykonania wyroku; (2) na wniosek strony lub Aktywnego Interesariusza, Zespół Orzekający może wskazać w wyroku, że Interesariusze, którzy nie przystąpili do Sporu Uchwałowego, są zobowiązani na mocy postanowień umowy spółki (statutu), konkretniej na mocy statutowego zapisu na sąd polubowny zainspirowanego Klauzulą modelową w Sporach Uchwałowych, do uznawania wyroku za wiążący w rozumieniu § 40 ust. 1 zd. 2 Regulaminu (wskazanie tego rodzaju powinno mieć przy tym formę jedynie informacyjnej adnotacji istnienia obowiązków kontraktowych wspólników albo akcjonariuszy, tak aby nie powstało wrażenie nakładania przez Zespół Orzekający jakichkolwiek obowiązków na osoby, które nie były stroną postępowania).

Równie istotna wydaje się problematyka właściwości Zespołu Orzekającego w sporze uchwałowym. **Można spodziewać się, że – w zależności od treści danej uchwały – pełnomocnicy podnosić mogą, że spór dotyczy praw niemajątkowych, w związku z czym wymagana dla jego rozstrzygnięcia jest zdatność ugodowa, której spory uchwałowe z natury nie mają.** Jeżeli zarzut ten okaże się konsekwentnie podtrzymywany i zasadny, prowadząc z czasem do uchylenia wyroku wydanego pod auspicjami SA KIG, to najprawdopodobniej w trakcie trwania postępowania arbitrażowego upłynie termin do zaskarżenia uchwały, tj. upłynie odpowiednio sześć miesięcy, trzy lata, albo dwa lata od chwili powzięcia uchwały (art. 251 k.s.h.; art. 252 § 3 k.s.h.; art. 424 § 1 k.s.h.; art. 425 § 2 k.s.h.). Nie ulega wątpliwości, że terminy ograniczające wytaczanie powództw o uchylenie uchwały i stwierdzenie jej nieważności są terminami zawitymi (prekluzyjnymi). **Kwestia ta może okazać się „piętą Achillesową” arbitrażu w sporach uchwałowych, w sytuacji gdy nie wiadomo jak kształtować będzie się linia orzecznicza sądów powszechnych w sprawach skarg o uchylenie wyroku sądu polubownego po nowelizacji prawa arbitrażowego.**

Starając się w pewnym stopniu zminimalizować wskazane zagrożenie, autor projektu wprowadził w § 9 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych obowiązek każdorazowego rozważenia przez Zespół Orzekający – niezależnie od ewentualnego zarzutu strony – swojej właściwości. Zespół Orzekający może także w uzasadnionych przypadkach poprosić (wyłącznie konsultacyjnie) o opinię Rady Arbitrażowej w tym przedmiocie (§ 9 ust. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych). Niestety nie rozwiązuje to w pełni opisanego problemu. **Gdyby dochodziło do przypadków uchylenia wyroków – biorąc pod uwagę niemal pewną prekluzę prawa do zaskarżenia uchwały – należy spodziewać się, że stan ten odbije się negatywnie na wizerunku SA KIG.** W skrajnych przypadkach może doprowadzić do zarzucenia SA KIG, że propaguje niefunkcjonalną klauzulę modelową (rekomenduje wadliwe rozwiązania

²⁷ Niemniej zob. wypowiedź dr. C. Wiśniewskiego podczas seminarium naukowego „Nowe granice arbitrażu”..., s. 29, który uznaje takie rozwiązanie za *superfluum*.

prawne w umowie albo statucie spółki). Tak daleko idące zarzuty są wprawdzie mało prawdopodobne, ale nie należy ich lekceważyć. Przeciwdziałać może im w pewnym stopniu zastrzeżenie wprowadzone do Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych, że arbitraż możliwy jest tylko w sporach, które „(...) *zgodnie z prawem mogą być poddane po rozstrzygnięciu sądu polubownego*” (vide pkt 1 Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych). Jest to kolejne – obok przepisów gwarantujących Aktywnym Interesariuszom uczestnictwo w procedurze wyboru arbitra – rozwiązanie mające na celu tak dalece jak to możliwe zabezpieczyć wykonalność wyroków SA KIG.

Z przedstawionym problem łączy się kolejna kwestia – co jeśli niektóre podmioty legitymowane do zaskarżenia uchwały zdecydują się na złożenie pozwu do SA KIG, a niektóre do sądu państwowego, a tym samym zignorują statutowy zapis na sąd polubowny? Czy pojawia wtedy realne ryzyko uzyskania dwóch sprzecznych rozstrzygnięć, jeśli spółka nie podniesie w sprawie przed sądem powszechnym zarzutu zapisu na sąd polubowny? Aby zniwelować takie ryzyko, **autor projektu rozważał dodanie na końcu Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych następującego zapisu:**

„W razie wniesienia do sądu państwowego sprawy dotyczącej sporu objętego pkt 1, spółka jest zobowiązana przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy do podniesienia zarzutu zapisu na sąd polubowny.”

Ostatecznie jednak autor zrezygnował z tego rozwiązania, gdyż – gdyby doszło do uchylecia wyroku sądu polubownego – tak sformułowany punkt Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych mógłby powodować dodatkowe kontrowersje. Prawdopodobnie nadmiernie wiązałyby on spółkę, mogąc w niekorzystnym scenariuszu rozwoju wypadków pośrednio przyczyniać się do sprekludowania prawa do zaskarżenia uchwały. Taki punkt modelowego zapisu jest niemniej rekomendowany przez DIS – warto, aby nad wskazaną kwestią pochyliła się ze szczególną uwagą Rada Arbitrażowa.

Na koniec tej części opracowania, jego **autor pragnie zwrócić uwagę na potrzebę uzupełnienia Taryfy Opłat o postanowienia odnoszące się do Aktywnych Interesariuszy i dodatkowych powodów (po połączeniu sporów uchwałowych)**. W przypadkach połączenia sporów uchwałowych (§ 11 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych) warto rozważyć, aby do dodatkowego powoda odpowiednie zastosowanie znalazł § 6 ust. 3 pkt 2 Taryfy Opłat, tj. aby pobierano od niego połowę opłaty arbitrażowej, niczym od dopuszczonej do udziału w postępowaniu osoby trzeciej, która występuje w charakterze strony (vide § 10 Regulaminu SA KIG 2015). W przypadku Aktywnych Interesariuszy – *de facto* interwenientów samoistnych – wydaje się opłata arbitrażowa powinna wynosić nie więcej niż 1/5 opłaty pobieranej od strony (vide art. 19 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz. U. 2005 Nr 167 poz. 1398). Takie rozwiązanie pomogłoby uniknąć krytyki, że postępowanie arbitrażowe przed SA KIG jest droższe od postępowania sądowego.

3. Uwagi końcowe

Nie wszystkim zreferowanym wyżej problemom można zaradzić. Na pierwszy plan, w kontekście ewentualnego sukcesu albo niepowodzenia Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, wybija się problem zmiany orzecznictwa sądowego w sporach uchwałowych na bardziej proarbitrażowe, którego nowelizacja prawa arbitrażowego niestety nie gwarantuje. W tym zakresie pozostaje mieć nadzieję, że zostanie ona – tak jak postuluje autor Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych – odczytana przez sądy powszechne i Sąd Najwyższy jako impuls do zmiany linii orzeczniczej na zdecydowanie przychylną arbitrażowi (np. konsekwentnie uznającą po nowelizacji prawa arbitrażowego wszystkie spory uchwałowe za spory o prawa majątkowe). Trudnym, wręcz niemożliwym do rozwiązania, wydaje się też problem opóźnienia sporu uchwałowego w związku z koniecznością powołania kuratora dla pozwanej spółki przez sąd państwowy, gdy nie może działać za nią zarząd i brak pełnomocnika, choć na szczęście wydaje się on drugorzędny.

Jeszcze raz zastrzec należy, że Regulamin dodatkowy w Sporach Uchwałowych nie spowoduje nagłego wzrostu liczby spraw rozpatrywanych pod auspicjami SA KIG, gdyż uniemożliwia to treść art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c., która narzuca model *opt-in* dla tego instrumentu. Publikując Klauzulę modelową w Sporach Uchwałowych należy liczyć się z tym, że nie uchroni ona SA KIG przed krytyką, która może powstać w związku z kontrowersjami na tle jego właściwości (w przypadku częstych skarg o uchylenie wyroku sądu polubownego, które „testować” będą nowelizację prawa arbitrażowego w pierwszym okresie po jej wejściu w życie). Jeśli okaże się, że dana skarga o uchylenie wyroku wydanego pod auspicjami SA KIG była zasadna, to warto pamiętać, że może okazać się, iż w międzyczasie minął termin zawity do zaskarżenia uchwały wynikający z Kodeksu spółek handlowych – rodzi to obawę obarczenia SA KIG odpowiedzialnością za ten stan rzeczy, jak również obawę o deprecjonowanie znaczenia i brak rekomendowania Klauzuli modelowej w Sporach Uchwałowych i Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych przez część środowiska prawniczego.

Zastrzeżenia wymaga również, że **przetwarzanie danych osobowych licznych współników i akcjonariuszy, mających często status osób fizycznych, w sporach uchwałowych przed SA KIG (vide § 10 ust. 4 Regulaminu dodatkowego w sporach uchwałowych, w szczególności uregulowane tam kwestie zebrania szeregu danych na potrzeby komunikacji i doręczeń) nie były przedmiotem analizy autora z perspektywy wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (OJ L 119, 4.5.2016, p. 1–88).**

Z uwagi na newralgiczną problematykę ochrony danych osobowych, autor zrezygnował w projekcie z dalej idących – lecz jego zdaniem kontrowersyjnych – uregulowań obowiązków informacyjnych wobec nieaktywnych interesariuszy, na wzór wprowadzonych przez DIS w art. 5 DIS ErGeS 2018 (przewidującego liczne notyfikacje dla współników albo akcjonariuszy, niezainteresowanych sporem uchwałowym, które wymagają przetwarzania ich danych). **Problematyka ochrony danych osobowych co raz śmielej wkracza w sferę arbitrażu, stając się już przedmiotem nie tylko artykułów naukowych, ale również refleksji arbitrów w konkretnych postępowaniach**²⁸. Aspekt ten wymaga analizy przez SA KIG przed rozszerzeniem swoich usług na spory uchwałowe.

Kierując się powyżej omówionymi założeniami, ze wskazanymi zastrzeżeniami, które wymagają dyskusji Rady Arbitrażowej, autor opracowania przygotował załączony dalej projekt Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych – wyraża nadzieję, że spełni on oczekiwania SA KIG, stając się punktem wyjścia dla prac Rady Arbitrażowej.

Konrad Czech

²⁸ Szerzej zob. K. Paisley, *It's All About the Data: The Impact of the EU General Data Protection Regulation on International Arbitration*, Fordham International Law Journal 2018, vol. 41, nr 4, s. 841 i n. Zob. także <http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2019/08/29/the-invisible-arm-of-gdpr-in-international-treaty-arbitration-cant-we-make-it-go-away/>, dostęp: 19 września 2019 r.

ZAŁĄCZNIK

REGULAMIN DODATKOWY W SPORACH UCHWAŁOWYCH

§ 1

Zakres i sposób zastosowania

1. Jeżeli postanowiono tak w umowie (statucie) spółki w sporach o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo walnego zgromadzenia spółki akcyjnej, które zgodnie z prawem mogą być poddane pod rozstrzygnięcie sądu polubownego („**Spory Uchwałowe**”), stosuje się przepisy Regulaminu*, z wyłączeniem § 53 Regulaminu (Procedura przyspieszona), wraz ze zmianami przewidzianymi dalej w regulach dodatkowych Sądu Arbitrażowego* w takich sporach („**Regulamin dodatkowy w Sporach Uchwałowych**”).
2. Jeżeli zapis na sąd polubowny dotyczący Sporu Uchwałowego zawarto poza umową (statutem) spółki, § 1 ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeśli zapisem na sąd polubowny związani są co najmniej wszyscy wspólnicy albo akcjonariusze. Zapis na sąd polubowny powinien spełniać przesłankę skuteczności z art. 1163 § 2 zd. 1 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 Nr 43 poz. 296 z późn. zm. – „Kodeks postępowania cywilnego” lub „k.p.c.”). W Sporach Uchwałowych nie stosuje się § 3 ust. 1 pkt 2 Regulaminu.
3. Jeżeli nie postanowiono inaczej, terminy używane w Regulaminie dodatkowym w Sporach Uchwałowych jako zdefiniowane należy rozumieć zgodnie z ich znaczeniem w Regulaminie Arbitrażowym Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie obowiązującym od 1 stycznia 2015 r.

§ 2

Wszczęcie Sporu Uchwałowego

1. Do pozwu i wezwania na arbitraż oraz uzupełnienia ich braków w Sporach Uchwałowych stosuje się § 25 i § 28 Regulaminu z następującymi zmianami:
 - a) do pozwu i wezwania na arbitraż nie stosuje się § 25 ust. 2 Regulaminu – wskazanie arbitra przez powoda w pozwie albo wezwaniu na arbitraż nie wywołuje żadnych skutków i uważane jest wyłącznie za propozycję kandydata na arbitra, którego wybór dokonywany jest zgodnie z § 8 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych;
 - b) powód zobowiązany jest:
 - i. wskazać w pozwie albo wezwaniu na arbitraż wszelkie postanowienia umowy spółki (statutu) rozciągające zastosowanie § 8 ust. 1 Regulaminu na spółkę, jej wspólników lub akcjonariuszy oraz organy spółki i ich członków, lub inne postanowienia umowne wprowadzające obowiązek poufności w odniesieniu do Sporów Uchwałowych, a także dołączyć ich odpis;

* Termin zdefiniowany w Regulaminie SA KIG 2015 (por. § 1 ust. 2 reg. SA KIG 2015).

* Termin zdefiniowany w Regulaminie SA KIG 2015 (por. § 1 ust. 1 reg. SA KIG 2015).

- ii. przesłać pozew albo wezwanie na arbitraż w formie pliku PDF pocztą elektroniczną na adres Sądu Arbitrażowego wskazany w tym celu na jego stronie internetowej. Jeżeli jest to z jakichkolwiek przyczyn niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, przesłana pocztą elektroniczną kopia pozwu albo wezwania na arbitraż nie musi zawierać załączników wymaganych przez § 25 ust. 3 Regulaminu, za wyjątkiem kopii pełnomocnictwa w formie pliku PDF, ze wskazaniem imienia, nazwiska, adresu, a także numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej pełnomocnika – do doręczenia pozwu nie stosuje się § 11 ust. 1 Regulaminu, pozew doręczony osobiście za pokwitowaniem odbioru lub nadany listem poleconym, albo pocztą kurierską, jest niezwłocznie zwracany przez Dyrektora Sądu wraz z pouczeniem o § 2 ust. 1 lit. b) pkt ii i § 11 ust. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych;
 - iii. wskazać i dołączyć umowę spółki (statut) albo co najmniej wyciąg z tych jej postanowień, jeżeli takie zawarto, które dotyczą skuteczności wyroku wobec wszystkich wspólników albo akcjonariuszy, organów spółki i ich członków, niezależnie od tego czy byli oni zaangażowani w postępowanie;
 - iv. odnieść się do obowiązku ogłoszenia o wszczęciu postępowania w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki, o którym mowa art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c., wskazując w szczególności kto zamieści ogłoszenie, sposób ogłoszeń przyjęty w spółce, a także spodziewany termin ogłoszenia, wraz ze zobowiązaniem się przez powoda do uzupełnienia pozwu albo wezwania na arbitraż o kopię ogłoszenia niezwłocznie po jego ukazaniu się.
2. Po opłaceniu pozwu albo wezwania na arbitraż i uzupełnieniu ich braków, zgodnie § 3 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, za chwilę wszczęcia postępowania arbitrażowego, zgodnie z § 11 ust. 10 Regulaminu, uważa się chwilę wniesienia do Sądu Arbitrażowego pocztą elektroniczną pozwu albo wezwania na arbitraż w formie pliku PDF w sposób wskazany w ust. 1 lit. b) pkt ii..

§ 3

Opłacenie pozwu i wezwania na arbitraż oraz uzupełnienie ich braków

1. W Sporach Uchwałowych do opłacenia pozwu i wezwania na arbitraż oraz uzupełnienia ich braków stosuje się § 26 Regulaminu z następującymi zmianami:
 - a) nie stosuje się § 26 ust. 1-2 Regulaminu – po wpłynięciu pozwu albo wezwania na arbitraż Dyrektor Generalny wzywa powoda, aby w terminie 14 dni, uiścił opłatę rejestracyjną i opłatę arbitrażową określone zgodnie z Taryfą Opłat* obowiązującą w dniu wniesienia pozwu albo wezwania na arbitraż, jak również uzupełnił ich braki;
 - b) nie stosuje się § 26 ust. 4 Regulaminu;
 - c) termin wskazany w § 26 ust. 5 Regulaminu ulega skróceniu do 7 dni.
2. W uzasadnionym przypadku Dyrektor Generalny może, na wniosek powoda, złożony przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1 lit. a), nie więcej niż dwa razy przedłużyć termin do uiszczenia opłaty rejestracyjnej i opłaty arbitrażowej, jak również uzupełnienia braków pozwu albo wezwania na arbitraż.

* Termin zdefiniowany w Regulaminie SA KIG 2015 (por. § 1 ust. 9 reg. SA KIG 2015).

3. Na potrzeby wstępnego badania właściwości, o którym mowa w § 26 ust. 5 Regulaminu, bez rozstrzygnięcia o istnieniu, ważności, skuteczności i wykonalności umowy o arbitraż, Dyrektor Generalny zobowiązany jest, przed wezwaniem do uzupełnienia braków pozwu i uiszczenia opłaty rejestracyjnej i opłaty arbitrażowej, zwrócić szczególną uwagę na spełnienie przesłanki skuteczności zapisu na sąd polubowny z art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. Jeśli zapis na sąd polubowny zawarty jest poza umową (statutem) spółki, Dyrektor Generalny zobowiązany jest zwrócić szczególną uwagę na zakres podmiotowy zapisu na sąd polubowny.

§ 4

Przystąpienie do Sporu Uchwałowego

1. W Sporach Uchwałowych każdy wspólnik albo akcjonariusz („**Interesariusze**”) może przystąpić do postępowania po jednej ze stron w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia o wszczęciu Sporu Uchwałowego w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki („**Aktywny Interesariusz**”). Do przystąpienia Interesariusza do Sporu Uchwałowego nie stosuje się § 10 Regulaminu.
2. Za Interesariusza uważa się również zarząd, radę nadzorczą, komisję rewizyjną oraz poszczególnych ich członków, którzy mogą przystąpić do postępowania po stronie powodowej w charakterze Aktywnych Interesariuszy. Jeżeli zapis na sąd polubowny dotyczący Sporu Uchwałowego zawarto poza umową (statutem) spółki, zarząd, rada nadzorcza komisja rewizyjna oraz poszczególni ich członkowie, mogą przystąpić do postępowania po stronie powodowej w charakterze Aktywnych Interesariuszy tylko i wyłącznie, jeżeli są związani zapisem na sąd polubowny, chyba że zgodę na ich przystąpienie wyrażą strony i wszyscy wspólnicy albo akcjonariusze, którzy wcześniej przystąpili do postępowania w charakterze Aktywnych Interesariuszy – zgoda stron i wszystkich Aktywnych Interesariuszy powinna zostać stwierdzona w protokole posiedzenia organizacyjnego zatwierdzonym zgodnie z § 10 ust. 3 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych lub wyrażona w innej formie pisemnej w niebudzący wątpliwości sposób.
3. W celu przystąpienia do Sporu Uchwałowego w charakterze Aktywnego Interesariusza, Interesariusz powinien wnieść do Sądu Arbitrażowego pismo w sprawie przystąpienia do postępowania („**Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego**”), do którego stosuje się odpowiednio w § 25 ust. 1 i ust. 3 Regulaminu.
4. Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego powinno zawierać w szczególności:
 - a) wskazanie Sporu Uchwałowego, w tym jego stron, a także daty i miejsca ogłoszenia o którym mowa art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c.;
 - b) podanie adresu przystępującego Interesariusza, poczty elektronicznej i numeru telefonu wraz ze wskazaniem jego stosunku ze spółką, uzasadniającego objęcie go zakresem podmiotowym zapisu na sąd polubowny;
 - c) podanie strony Sporu Uchwałowego, do której przystępuje Interesariusz;
 - d) oznaczenie wartości przedmiotu Sporu Uchwałowego;
 - e) poparcie żądania strony Sporu Uchwałowego, do której przystępuje Interesariusz, wraz z jego uzasadnieniem oraz wskazaniem dowodów na poparcie twierdzeń co do faktów.
5. Do Pisma Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego stosuje się odpowiednio § 2 ust. 1 i § 3 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych. W szczególności, Pismo

Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego powinno zostać wniesione w formie pliku PDF pocztą elektroniczną na adres Sądu Arbitrażowego, a ponadto, jeśli zapis na sąd polubowny zawarty jest poza umową (statutem) spółki, na potrzeby wstępnego badania właściwości, Dyrektor Generalny, przed wystosowaniem wezwania do Interesariusza do uzupełnienia braków, zobowiązany jest zwrócić szczególną uwagę na zakres podmiotowy zapisu na sąd polubowny.

6. Wyjąwszy Interesariuszy, którzy nie są związani zapisem na sąd polubowny umieszczonym poza umową (statutem) spółki, o których mowa w ust. 2 zd. 2, nie jest wymagana zgoda którejkolwiek ze stron na przystąpienie Interesariusza do Sporu Uchwałowego.
7. Do stanowiska Aktywnego Interesariusza w Sporze Uchwałowym stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o współuczestnictwie jednolitym. Aktywni Interesariusze uczestniczą w powołaniu arbitrów na zasadach wskazanych w § 8 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych.
8. Dyrektor Generalny doręcza Aktywnym Interesariuszom odpis pozwu, jak również innych pism wniesionych do chwili ich przystąpienia. W tym celu strony zobowiązane są przesłać na żądanie Dyrektora Generalnego dodatkowe odpisy pozwu i wszelkich innych pism wniesionych do chwili jego przystąpienia. Aktywnemu Interesariuszowi należy od chwili jego skutecznego przystąpienia do Sporu Uchwałowego doręczać, tak jak stronie, wszelkie pisma stron, zawiadomienia o terminach i posiedzeniach, a także orzeczenia Zespołu Orzekającego.

§ 5

Wstąpienie na miejsce powoda

1. W przypadku, o którym mowa w § 26 ust. 3 Regulaminu, jeżeli co najmniej jeden Interesariusz przystąpił do Sporu Uchwałowego do chwili zwrotu pozwu, lub gdy Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego zostało skutecznie wniesione w terminie wskazanym w § 4 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych bez wiedzy o zwrocie pozwu, każdy dotychczasowy Aktywny Interesariusz lub Interesariusz, który skutecznie wniósł Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego w tym terminie bez wiedzy o zwrocie pozwu, może wstąpić w miejsce powoda („**Pierwotny Powód**”) na zasadach określonych dalej („**Nowy Powód**”).
2. Wstąpienie Nowego Powoda jest możliwym, jeżeli:
 - a) jest on legitymowany do zaskarżenia spornej uchwały i nie minął termin jej zaskarżenia według przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. 2000 Nr 94 poz. 1037 z późn. zm. – „Kodeks spółek handlowych” lub „k.s.h.”);
 - b) uzupełni on braki pozwu albo wezwania na arbitraż lub brakującą opłatę rejestracyjną i arbitrażową według Tabeli Opłat;
 - c) w przypadku, gdy Interesariusz skutecznie wniósł Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego w terminie wskazanym w § 4 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych bez wiedzy o zwrocie pozwu, uprawdopodobnił on brak wiedzy o zwrocie pozwu.
3. Dyrektor Generalny informuje w przypadkach, o których mowa w ust. 1, wszystkich Aktywnych Interesariuszy o zwrocie pozwu i możliwości wejścia w terminie 7 dni w miejsce Pierwotnego Powoda wraz z pouczeniem:

- a) o treści § 5 ust. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych;
 - b) o brakach, które spowodowały zwrot pozwu, w szczególności wysokości brakującej opłaty rejestracyjnej i arbitrażowej według Tabeli Opłat oraz pouczeniem, że w przypadku braku wejścia co najmniej jednego z Interesariuszy w miejsce Pierwotnego Powoda, połączonego z uzupełnieniem braków, w tym brakującej opłaty rejestracyjnej i arbitrażowej według Tabeli Opłat, Spór Uchwałowy nie będzie kontynuowany, a każde Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego będzie uważane za cofnięte;
 - c) że jeżeli więcej niż jeden Interesariusz wykona prawo do wstąpienia do Sporu Uchwałowego na miejsce Pierwotnego Powoda, to brakująca opłata rejestracyjna i arbitrażowa pobrana zostanie jedynie od tego Interesariusza, który jako pierwszy wykonał wskazane prawo przez złożenie w tym celu odpowiedniego pisma, a Interesariusze, którzy później wykonali swoje prawo uprawnieni będą do złożenia wniosku o zwrotu różnicy między dopłaconą celem wykonania prawa do wstąpienia na miejsce pierwotnego powoda opłatą rejestracyjną i arbitrażową, a opłatą wcześniej przez nich wniesioną;
 - d) o zasadach zwrotu opłaty arbitrażowej od cofniętego Pisma Interesariusza o przystąpieniu do Sporu Uchwałowego.
4. Prawo do wstąpienia na miejsce Pierwotnego Powoda wykonywane jest przez zawiadomienie w piśmie Dyrektora Generalnego o jego wykonaniu wraz z jednoczesnym uzupełnieniem braków, które spowodowały zwrot pozwu. Dyrektor Generalny doręcza niezwłocznie w takim przypadku odpis pozwu wraz z zawiadomieniem pozwanej spółce i pozostałym Aktywnym Interesariuszom wzywając do odpowiedzi na pozew wraz z zawiadomieniem (pozwany) albo ustosunkowania się do pozwu wraz z zawiadomieniem w wyznaczonym terminie (Aktywni Interesariusze). Do odpowiedzi na pozew wraz z zawiadomieniem albo ustosunkowania się do pozwu wraz z zawiadomieniem stosuje się odpowiednio § 6 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych. Aktywni Interesariusze, którzy nie wstąpili na miejsce powoda, w ustosunkowaniu się do pozwu wraz z zawiadomieniem zobowiązani są podtrzymać lub cofnąć Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego.
5. Nowy Powód zobowiązany jest w terminie 7 dni od zawiadomienia Dyrektora Generalnego, o którym mowa ust. 4, ogłosić w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki o swoim wstąpieniu na miejsce Pierwotnego Powoda w Sporze Uchwałowym. Za chwilę wszczęcia postępowania uważana jest chwila wniesienia pozwu albo wezwania na arbitraż.
6. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 1, Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego zostaje skutecznie złożone bez wiedzy o zwrocie pozwu, po terminie na wstąpienie do Sporu Uchwałowego przez Aktywnych Interesariuszy w miejsce powoda, lecz w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia o wszczęciu Sporu Uchwałowego w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki, stosuje się odpowiednio ust. 3-4.

§ 6

Odpowiedź na pozew i wezwanie na arbitraż

1. Do odpowiedzi na pozew i wezwanie na arbitraż w Sporze Uchwałowym stosuje się odpowiednio § 27 i § 28 ust. 7 Regulaminu z następującymi zmianami:
 - a) do odpowiedzi na pozew i wezwanie na arbitraż w Sporze Uchwałowym nie stosuje się § 27 ust. 2 i ust. 4 Regulaminu – wskazanie arbitra przez pozwanego w odpowiedzi na pozew lub wezwaniu na arbitraż nie wywołuje żadnych skutków i uważane jest wyłącznie

za propozycję kandydata na arbitra, którego wybór dokonywany jest zgodnie z § 8 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych;

- b) Dyrektor Generalny może, na wniosek pozwanego, złożony przed upływem terminu, o którym mowa w § 27 ust. 1 Regulaminu, przedłużyć termin do wniesienia odpowiedzi na pozew albo wezwania na arbitraż w szczególności w przypadkach, gdy uprawdopodobnione zostanie przystąpienie Interesariusza do postępowania – przedłużając w takim przypadku termin do wniesienia odpowiedzi na pozew albo wezwania na arbitraż, Dyrektor Generalny bierze pod uwagę termin 30 dni na ustosunkowanie się przez strony do Pisma Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego wskazany w ust. 2.
2. Jeżeli do Sporu Uchwałowego przystąpił Aktywny Interesariusz, a Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego odpowiada wymaganiom określonym w § 4 ust. 3-5 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, w szczególności jeżeli zostało należycie opłacone, Dyrektor Generalny doręcza niezwłocznie jego odpis stronom i Aktywnym Interesariuszom wzywając do ustosunkowania się do Pisma Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 30 dni. W uzasadnionym przypadku Dyrektor Generalny może, na wniosek pozwanego, złożony przed upływem tego terminu, przedłużyć termin na ustosunkowanie się do Pisma Interesariusza ws. przystąpienia do Sporu Uchwałowego.

§ 7

Zmiana powództwa i cofnięcie pozwu

1. Do zmiany powództwa i cofnięcia pozwu w Sporze Uchwałowym stosuje się § 32 Regulaminu z następującymi zmianami:
 - a) Zespół Orzekający może w postanowieniu wydawanym po posiedzeniu organizacyjnym wyznaczyć termin ograniczający rozszerzenie powództwa;
 - b) powód może w całości lub w części cofnąć pozew w każdym czasie, chyba że pozwany lub co najmniej jeden Aktywny Interesariusz, niezależnie od tego, do której strony przystąpił, sprzeciwił się temu, a Zespół Orzekający uznał, że ma on uzasadniony interes w ostatecznym rozstrzygnięciu sporu.
2. Do cofnięcia pozwu połączonego ze zrzeczeniem się roszczenia i zawarcia ugody wymagana jest zgoda wszystkich Aktywnych Interesariuszy, którzy przystąpili do Sporu Uchwałowego po stronie powodowej.
3. Przepis ust. 1 lit. b) i ust. 2 stosuje się odpowiednio, jeżeli po stronie powodowej występuje więcej niż jeden powód.

§ 8

Liczba i sposób powołania arbitrów

1. Z zastrzeżeniem § 18 ust. 2 Regulaminu, Spory Uchwałowe podlegają rozstrzygnięciu przez Zespół Orzekający składający się z trzech arbitrów.
2. Do powołania Zespołu Orzekającego stosuje się § 19 Regulaminu z następującymi zmianami:

- a) Dyrektor Generalny przesyła Listę Arbitrów stronom i Aktywnym Interesariuszom nie wcześniej niż po upływie terminu, o którym mowa w § 4 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych;
 - b) terminy wskazane w § 19 ust. 1-4 Regulaminu ulegają skróceniu do 7 dni;
 - c) jeżeli kilka osób występuje pierwotnie z jednym wezwaniem na arbitraż lub powództwem w Sporze Uchwałowym albo po jednej z jego stron występują Aktywni Interesariusze, wspólne powołanie jednego arbitra, o którym mowa § 19 ust. 5 zd. 1 Regulaminu, oznacza jednomyślne powołanie arbitra, chyba że zapis na sąd polubowny stanowi inaczej;
 - d) jeżeli Spór Uchwałowy ma zostać rozstrzygnięty przez arbitra jedyne, uzgodnienie i powołanie arbitra jedyne, zgodnie z § 19 ust. 3 Regulaminu, oznacza jednomyślne powołanie arbitra.
3. Jeżeli zachodzi potrzeba nominacji zastępczej, przeprowadzanej zgodnie z § 20 Regulaminu, arbiter powinien zostać nominowany w terminie 7 dni od upływu terminu powołania arbitra, zgodnie z § 19 Regulaminu. W przypadku braku powołania arbitra w tym terminie przez Radę Arbitrażową, nominacji zastępczej spośród osób wpisanych na Listę Arbitrów dokonuje niezwłocznie Przewodniczący Rady Arbitrażowej, który niezwłocznie zawiadamia o dokonanej wyborze Radę Arbitrażową.
 4. Jeżeli w Sporze Uchwałowym dojdzie do przystąpienia Interesariusza do Sporów Uchwałowych po upływie terminu, o którym mowa w § 4 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, gdy doszło już do powołania arbitra bocznego strony do której on przystępuje, arbitra jedyne lub Zespołu Orzekającego, oznacza to jego zgodę na arbitra bocznego tej strony, arbitra jedyne lub skład Zespołu Orzekającego wybrany wcześniej przez strony lub Aktywnych Interesariuszy, osobę trzecią lub w drodze nominacji zastępczej. Nie wyłącza to możliwości zgłoszenia wniosku o wyłączenie arbitra przez Aktywnego Interesariusza na zasadach ogólnych.

§ 9

Badanie właściwości

1. Niezależnie od § 3 ust. 3 Regulaminu, Zespół Orzekający w Sporze Uchwałowym zobowiązany jest jak najwcześniej rozważyć swoją właściwość, w szczególności:
 - a) czy Spór Uchwałowy spełnia kryteria zdatności arbitrażowej wskazane w art. 1157 k.p.c., a także spełnienie przesłanki skuteczności zapisu na sąd polubowny z art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c.;
 - b) w przypadkach, o którym mowa w § 5 ust. 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, rozważyć czy Aktywny Interesariusz lub Interesariusz, który skutecznie wniósł Pismo Interesariusza ws. przystąpienia do Sporów Uchwałowych bez wiedzy o zwrocie pozwu, jest legitymowany do zaskarżenia spornej uchwały, a także czy nie minął termin jej zaskarżenia według przepisów Kodeksu spółek handlowych.
2. W ramach rozważenia właściwości, o którym mowa w ust. 1, Zespół Orzekający może w uzasadnionych przypadkach poprosić o opinię Rady Arbitrażowej.

§ 10

Posiedzenie organizacyjne

1. Posiedzenie organizacyjne, o którym mowa w § 31 ust. 2 Regulaminu jest w Sporze Uchwałowym obowiązkowe.
2. Na co najmniej 7 dni przed posiedzeniem organizacyjnym Zespół Orzekający zobowiązany jest przekazać stronom i Aktywnym Interesariuszom, projekt postanowienia, o którym mowa w ust. 4 i planowaną agendę posiedzenia organizacyjnego.
3. Z przebiegu posiedzenia organizacyjnego sporządza się protokół, który, oprócz protokolanta, zatwierdza Zespół Orzekający oraz strony i Aktywni Interesariusze. Za zatwierdzenie protokołu w Sporze Uchwałowym przez strony i Aktywnych Interesariuszy uważa się również brak ustosunkowania się do treści protokołu w terminie 7 dni od doręczenia. W Sporach Uchwałowych nie stosuje się § 35 ust. 2 Regulaminu, chyba że Zespół Orzekający uzna, że protokół powinien zostać podpisany przez arbitrów, strony i Aktywnych Interesariuszy. Protokół może zostać podpisany w trybie obiegowym. W tym celu Zespół Orzekający może wyznaczyć harmonogram trybu obiegowego w Sporze Uchwałowym.
4. Nie stosuje się § 31 ust. 1 zd. 4 Regulaminu. Oprócz wszystkich elementów wskazanych w § 31 ust. 1 zd. 2-3 Regulaminu, w szczególności oprócz określenia harmonogramu i szczegółowych regul postępowania, postanowienie wydawane po posiedzeniu organizacyjnym powinno wskazywać:
 - a) zastosowanie Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych i podstawę jego zastosowania;
 - b) na spełnienie obowiązku ogłoszenia o wszczęciu postępowania, o którym mowa art. 1163 § 2 zd. 1 k.p.c. wraz z podaniem terminu i miejsca ogłoszenia o wszczęciu postępowania;
 - c) miesięczny termin w harmonogramie postępowania, o którym mowa w art. 1163 § 2 zd. 2 k.p.c., ograniczający przystępowanie Interesariuszy do Sporu Uchwałowego;
 - d) na brak zastrzeżeń stron i Aktywnych Interesariuszy, wobec projektu postanowienia przekazanego przed posiedzeniem organizacyjnym albo istotne zastrzeżenia wobec projektu wraz z przedłożonymi propozycjami zmian;
 - e) na brak zastrzeżeń stron i Aktywnych Interesariuszy, wobec składu Zespołu Orzekającego, w szczególności na brak zastrzeżeń dotyczących sposobu jego powołania w trybie wskazanym w § 8 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, z uwzględnieniem § 4 ust. 7 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, albo istotne zastrzeżenia w tym przedmiocie wraz ustosunkowaniem się do nich albo wskazaniem terminu wydania postanowienia proceduralnego, w którym zostaną zaadresowane;
 - f) wszelkie postanowienia umowy spółki (statutu) rozciągające zastosowanie § 8 ust. 1 Regulaminu na spółkę, jej wspólników albo akcjonariuszy oraz organy spółki i ich członków, lub inne postanowienia wewnętrzne spółki wprowadzające obowiązek poufności w odniesieniu do Sporów Uchwałowych;
 - g) wszelkie postanowienia umowy spółki (statutu) rozciągające na Interesariuszy zastosowanie § 40 ust. 1 Regulaminu lub inne postanowienia wewnętrzne spółki określające skutki wyroku;
 - h) sposób komunikacji i doręczeń w toku postępowania z uwzględnieniem liczby Aktywnych Interesariuszy, w tym określać czy, celem zwiększenia efektywności Sporu Uchwałowego,

komunikacja i doręczenia dokonywane będą zasadniczo drogą elektroniczną na adresy stron, arbitra lub arbitrów, a także Sądu Arbitrażowego i Aktywnych Interesariuszy.

W przypadku wskazania elektronicznego sposobu komunikacji i doręczeń wszelka korespondencja drogą elektroniczną, za wyjątkiem wewnętrznej komunikacji arbitrów i przypadków, w których Zespół Orzekający postanowi inaczej, powinna być prowadzona z dodaniem do wiadomości tych uczestników Sporu Uchwałowego, w tym Aktywnych Interesariuszy, którzy nie są adresatami wiadomości. Doręczenia w trybie § 11 Regulaminu dokonywane są w tym przypadku subsydiarnie następnego dnia po doręczeniu drogą elektroniczną, ponadto są stosowane, jeżeli doręczenia drogą elektroniczną są niemożliwe lub utrudnione.

§ 11

Połączenie Sporów Uchwałowych

1. W przypadku wszczęcia przed Sądem Arbitrażowym więcej niż jednego Sporu Uchwałowego dotyczącego tego samego przedmiotu (uchwały), Dyrektor Generalny zawiadamia arbitra jedyne albo Zespół Orzekający powołany w Sporze Uchwałowym wszczętym wcześniej („**Pierwotny Spór Uchwałowy**”), jak również jego strony i Interesariuszy, o wszczęciu równoległego Sporu Uchwałowego („**Kolejny Spór Uchwałowy**”).
2. Za Pierwotny Spór Uchwałowy uważany jest ten Spór Uchwałowy, w którym pozew albo wezwanie na arbitraż zostało wcześniej doręczone Sądowi Arbitrażowemu pocztą elektroniczną, według chwili wpływu wiadomości na adres poczty elektronicznej Sądu Arbitrażowego wskazany w tym celu na jego stronie internetowej. Do rozstrzygnięcia w tym przedmiocie nie stosuje się § 11 ust. 10 Regulaminu. W razie wątpliwości kolejność rozpoczęcia Sporów Uchwałowych jest rozstrzygana przez Dyrektora Generalnego w porozumieniu z Przewodniczącym Rady Arbitrażowej.
3. Powód w Kolejnym Sporze Uchwałowym zostaje poinformowany przez Dyrektora Generalnego o Pierwotnym Sporze Uchwałowym, w tym dacie i godzinie jego wszczęcia, zgodnie z ust. 2, stronach i Aktywnych Interesariuszach, powołanych arbitrach, jeżeli doszło już do ich powołania, a także aktualnym etapie, wraz pouczeniem, że:
 - a) w Sporach Uchwałowych, zgodnie art. 1163 § 2 zd. 3 k.p.c., Zespół Orzekający wyznaczony w Pierwotnym Sporze Uchwałowym rozpoznaje wszystkie pozostałe sprawy, w związku z czym Kolejny Spór Uchwałowy nie może zostać oddzielnie rozpoznany;
 - b) powodowi w Kolejnym Sporze Uchwałowym może przysługiwać uprawnienie wskazane w § 4 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, jak również przysługuje prawo do przystąpienia do Pierwotnego Sporu Uchwałowego w charakterze strony w terminie 7 dni od doręczenia pouczenia, którego wykonanie powoduje połączenie Kolejnego Sporu Uchwałowego z Pierwotnym Sporem Uchwałowym – jeżeli termin, o którym mowa w § 4 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych nie upłynął w Pierwotnym Sporze Uchwałowym albo Dyrektor Generalny nie przesłał jeszcze Listy Arbitrów stronom i Aktywnym Interesariuszom, albo Dyrektor Generalny przesłał Listę Arbitrów stronom i Aktywnym Interesariuszom, zgodnie § 8 ust. 2 lit. a) Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, lecz do powołania arbitra jeszcze nie doszło, powód jest uprawniony do uczestnictwa w powołaniu arbitra, zgodnie z § 8 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych;

a także poinformowany:

- c) o kosztach przystąpienia do Pierwotnego Sporu Uchwałowego i zasadach ich zasądzenia według § 13 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych.
4. Powód w Kolejnym Sporze Uchwałowym przystępuje do Pierwotnego Sporu Uchwałowego, przez zawiadomienie Dyrektora Generalnego. Do pozwu i wezwania na arbitraż w Kolejnym Sporze Uchwałowym, odpowiedzi na pozew albo wezwania na arbitraż przez pozwanego w Pierwotnym Sporze Uchwałowym, a także do ustosunkowania się do nich przez powoda i Aktywnych Interesariuszy w Pierwotnym Sporze Uchwałowym stosuje się odpowiednio § 3 i § 6 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych.
5. W przypadku połączenia Kolejnego Sporu Uchwałowego z Pierwotnym Sporem Uchwałowym po upływie w Pierwotnym Sporze Uchwałowym terminu, o którym mowa w § 4 ust. 1 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, jeśli procedura powołania arbitra bocznego strony powodowej, arbitra jedyne lub Zespołu Orzekającego, zgodnie z § 8 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych, zakończyła się przed połączeniem, przystąpienie do Pierwotnego Sporu Uchwałowego w charakterze strony oznacza zgodę na arbitra bocznego strony powodowej, arbitra jedyne lub skład Zespołu Orzekającego wybrany przez strony i Aktywnych Interesariuszy, osobę trzecią, albo w drodze nominacji zastępczej. Nie wyłącza to możliwości zgłoszenia wniosku o wyłączenie arbitra przez Aktywnego Interesariusza na zasadach ogólnych.
6. Zespół Orzekający w Pierwotnym Sporze Uchwałowym wydaje postanowienie o połączeniu postępowań. Do postanowienia o połączenia postępowań stosuje się odpowiednio § 9 ust. 3-5 Regulaminu i § 4 ust. 6 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych.
7. W przypadku decyzji powoda w Kolejnym Sporze Uchwałowym o nieprzystąpieniu do Pierwotnego Sporu Uchwałowego, Dyrektor Generalny zwraca pozew albo wezwanie na arbitraż ze wskazaniem art. 1163 § 2 zd. 3 k.p.c. jako przyczyny zwrotu pozwu – zwrócony pozew nie wywołuje skutków prawnych.
8. Jeżeli przed Sądem Arbitrażowym wszczęto Spory Uchwałowe nie dotyczące tego samego przedmiotu (uchwały), ale uchwały spółki będące przedmiotem Sporów Uchwałowych pozostają ze sobą w związku, do połączenia postępowań stosuje się odpowiednio § 9 Regulaminu.

§ 12

Skutki wyroku

1. W Sporach Uchwałowych wyrok jest wiążący dla stron i Aktywnych Interesariuszy. Do Aktywnych Interesariuszy stosuje się odpowiednio § 40 ust. 1 zd. 3 Regulaminu.
2. Na wniosek strony lub Aktywnego Interesariusza, Zespół Orzekający może odnotować w wyroku, że Interesariusze, którzy nie przystąpili do Sporu Uchwałowego, są zobowiązani na mocy wskazanych w wyroku postanowień umowy spółki (statutu) do uznawania wyroku za wiążący w rozumieniu § 40 ust. 1 zd. 2 Regulaminu.

§ 13

Koszty postępowania

1. Do Aktywnego Interesariusza stosuje się odpowiednio wraz § 48-49 Regulaminu.
2. Interesariusze, którzy nie przystąpili do Sporu Uchwałowego, nie są uprawnieni do uczestniczenia w zasądzeniu kosztów postępowaniu arbitrażowego, jakiegokolwiek poniesione przez nich wydatki i

inne koszty związane z postępowaniem arbitrażowym w rozumieniu § 48 Regulaminu, w szczególności koszty doradztwa prawnego w zakresie potrzeby przystąpienia do Sporu Uchwałowego, nie mogą zostać ujęte w spisach kosztów stron lub Aktywnych Interesariuszy, chyba że były przedmiotem podziału – w przypadku gdy koszty postępowania arbitrażowego poniesienie przez Interesariusza i stronę lub Aktywnego Interesariusza były przedmiotem podziału, wniosek strony lub Aktywnego Interesariusza o zasądzenie kosztów może uwzględniać wyłącznie koszty przez nich poniesione.

Klauzula modelowa w Sporach Uchwałowych

[Minimalne postanowienia statutowe]

1. Spory o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały zgromadzenia wspólników / walnego zgromadzenia spółki*, które zgodnie z prawem mogą być poddane po rozstrzygnięciu sądu polubownego („**Spory Uchwałowe**”), będą rozstrzygane ostatecznie na podstawie Regulaminu Arbitrażowego Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie (Regulamin SA KIG) przez arbitrów powołanych zgodnie z tym regulaminem wraz z zastosowaniem Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych.
2. W Sporach Uchwałowych zarząd zobowiązany jest do dokonania ogłoszenia o wszczęciu postępowania arbitrażowego w sposób wymagany dla ogłoszeń spółki, którego dokonuje się najpóźniej w terminie miesiąca od dnia wszczęcia postępowania przez wniesienie pozwu albo wezwania na arbitraż, zgodnie § 2 Regulaminu dodatkowego w Sporach Uchwałowych (Wszczęcie Sporu Uchwałowego). Zawiadomienie powinno w szczególności informować o prawie każdego wspólnika / akcjonariusza* do przystąpienia do postępowania po jednej ze stron w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia.
3. Ogłoszenie, o którym mowa w pkt 2, może zamieścić również powód.

[Dodatkowe postanowienia statutowe]

4. Językiem postępowania będzie [...].
5. Miejscem postępowania przed sądem polubownym będzie [...].
6. Do spółki, jej wspólników / akcjonariuszy* oraz organów spółki i ich członków, niezależnie do zaangażowania w postępowanie arbitrażowe, stosuje się odpowiednio § 8 Regulaminu SA KIG (Poufność). Obowiązku zachowania w poufności wszelkich informacji dotyczących postępowania arbitrażowego nie stosuje się w przypadku, gdy [...przewidywane wyłączenia statutowe lub wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących...].
7. Od chwili wydania wyroku arbitrażowego w Sporze Uchwałowym, organy spółki i ich członkowie, niezależnie od tego czy byli zaangażowani w postępowanie arbitrażowe, zobowiązani są do uznawania wyroku za wiążący w rozumieniu § 40 ust. 1 Regulaminu SA KIG (Wyrok).

* Niepotrzebne skreślić

* Niepotrzebne skreślić

* Niepotrzebne skreślić